

Pyhäkön

Lamppu

Helgedomens Lampa

*”Eikä Jumalan lamppu
ollut vielä sammunut” 1. Sam 3:3*

Suomen Luther-säätiön tiedotuslehti 5/2013

HÄPEILEMÄTTÄ LUTERILAINEN

✍️ JUHANA POHJOLA

Tutkimuksen mukaan 62 % suomalaisista pitää itseään luterilaisina ja 14 % uskovaisina. Kun 77 % kansasta kuuluu Suomen ev.lut. kirkkoon, osa sen jäsenistä vastaa kysymykseen, oletko luterilainen, ”En, kuulun vain kirkkoon.” tai ”Kyllä, mutta uskovainen en ole.” On siis hämmentävää elää luterilaisena yhdessä maailman luterilaisimmista maista. Onkin löydettävä uudestaan luterilainen identiteetti valtiokirkollisuuden, henkisyyden ja hengellisyyden maastossa.

Luterilaisuus ei ole sama kuin koko raamatullisen uskon täyteys.

Onkin sanottu, olemme ensiksi katolisia kristittyjä, toiseksi läntisen kirkon perillisiä ja kolmanneksi luterilaisia. Tunnustuskirjat alkavatkin vanhankirkon uskontunnustuksilla. Halu jatkaa opin, liturgian ja kirkon järjestyksen perintöä on ollut ominaista luterilaisuudelle. Samoin se merkitsee nöyryyttä muiden kristikunnan traditioiden edessä. Uskomme tunnustuskirjojen opetuksen olevan Raamatun oikea oppi. Tämä ei merkitse sitä, että kaikki Raamatun aarteet olisi tyhjenetty niissä. Historian aikana on paljon muualla opittua ja elettyä hengellistä perintöä, josta voi ja tulee oppia.

On kuitenkin tarkoin katsottava, ettei naiivisti omaksu sellaisia käytäntöjä, jotka jo itsessään edustavat tiettyä teologista mallia. Useinhan luullaan, että jokin evankelioimismetodi, tapa tai jumalalpalveluskulttuuri voidaan ongelmitta omaksua, kunhan sisältö muutetaan luterilaiseksi. On esimerkiksi luterilaista syvää liturgisuutta, karismaattisuutta, evankelointia ja ylistystä, mutta ne eivät ole sama asia kuin anglikaanisen tradition, evankeli-

kaalisen kristillisyyden tai karismaattiseen liikkeen teologis-käytännölliset kakut luterilaisella kuorrutuksella.

Luterilaisuus ei ole sama asia kuin sen suomalainen kansankirkollinen ilmentymä.

Se luterilaisuus, jota me hengitämme, on historiallisesti maassamme muotoutunutta kirkollista elämää. Näin se kuuluukin olla, sillä mitään historiatonta puhdasta luterilaisuutta ei olekaan. Kukin maa, aika ja kulttuuri antavat sävynsä reformaation perinnölle. Keskellä kirkkostaistelua voi helposti unohtua se, kuinka suuressa kiitollisuudenvelassa olemme Suomen ev.lut. kirkon uskonperinnölle. Tätä ei saa kuitenkaan kansallisromantisoida. Uskonpuhdistuksen kirkkona eläminen merkitsee jatkuvaa uudistumista tunnustuksen mukaiseen kirkolliseen elämään.

Mieleissäni ovat hiljattain edesmenneen professori Heikki Koskenniemen vakavat sanat: ”Suomen ev.lut. kirkon lankeemus on nyt syvempi kuin Rooman kirkon Lutherin aikana.” Reformaation juhlapäivä ei saa kuitenkaan muodostua nykyluterilaisuuden deformaation surupäiväksi. Vaikka näemme luterilaisuuden epämuotoisuuden kasvavan maassamme, se on samalla kutsumme tunnustaa uskomme sanoin ja teoin rakentamalla arkailematta luterilaisia seurakuntia.

Luterilaisuus ei ole sama kuin konservatiivinen kristillisuus.

Olemme yksin Raamattu -ohjelman perillisiä, mutta meille ei voi riittää yleiskristillinen uskovaisuus identiteetiksi. On hengellistä ylpeyttä sivuutta 2000-vuotisen kirkon Raamatun äärelä käydyt oppikeskustelut sanomalla, *en ole luterilainen, en helluntailainen,*

en ortodoksi vaan kristitty! Taivaassa ei olla luterilaisia tai lähetyshiipakuntalaisia vaan Karitsan verellä pestyjä Jumalan lapsia. Täällä ajassa, taistelevassa kirkossa näitä kysymyksiä ei pääse pako. Jeesus itse kysyy yhä uudestaan Raamatusta, kasteesta, ehtoollisesta, uskon synnyttämisestä, viran asetuksessa, jumalanpalveluksessa, kirkon olemuksessa ”Kenen te sanotte minun olevan?” Näihin meidän on vastattava Jumalan ilmoitus-sanon pohjalta. Siksi raamatullisuus tarvitsee aina tunnustuksellisuuden parikseen. Raamattu on niin selvä kirja, että sen ilmaisema usko voidaan opettaa ja tunnustaa sekä vastoin sitä olevat opit myös hylätä.

Reformaatiopäivänä emme tarvitse rinnan röyhistelyä, mutta uskonperintömme antamaa velvoitetta ja rohkaisua. Ole häpeilemättä luterilainen! Uskalla elää todeksi ja levittää eteenpäin lyhentämättömästi sitä Raamatun, katekismuksen ja liturgian perintöä, jonka olet saanut!

SAMALLA TIELLÄ SKANDINAVIASSA

≡ JUHANA POHJOLA

Norjan Drammenissa pidettiin 12.-13.9.2013

Pohjoismaisten itsenäisten hiippakuntien piispainkokous. Upeissa vuonomaississa pidetty kokous oli ensimmäinen laatuaan, sillä viime keväänä hiippakunnat sekä Norjassa että Suomessa järjestäytyivät. Neuvottelupäiviin osallistuivat näin kolmen hiippakunnan edustajat Norjasta (Det evangelisk-lutherske stift i Norge), Ruotsista (Missionsprovinsen i Sverige) ja Suomesta (Lähetyshiippakunta). Kokouksen tarkoitus oli keskustella siitä, miten yhteyttä voidaan syventää ja yhteistyötä lisätä. Paljon aikaa oli varattu myös yhteisiin rukoushetkiin.

YHTEISTÄ POHJAA

Kristuksen kirkon rajat eivät noudata maiden rajoja. Yhteinen luterilainen usko sekä pitkälti samanlainen kirkollinen historia antavat lähtökohtia yhteistyölle. Hiippakunnat ovat myös syntyneet samankaltaisissa kirkollisessa tilanteessa. Ääripluralistisuuden ja valtiovallan raamattu- ja tunnustusliikkeissä on etsitty myönteisiä ratkaisuja seurakuntaelämän turvaamiseksi. Näin on syntynyt itsenäisiä hiippakuntia luterilaisiksi vaihtoehtoisiksi valtiovallan rinnalle.

Hiippakuntien keskinäinen yhteys on jo konkre-

Liikkeelle on lähdetty. Samaa tietä kuljetaan. Piispa Within kotona pidettyyn kokoukseen osallistuivat: vas. ylhäältä: Bengt Birgersson, Juhana Pohjola, Erik Okkels, Lars Artman, Roland Gustafsson, Thor Henrik With ja Risto Soramies.

tisoitunut siinä, että hiippakuntien piispat ovat osallistuneet toistensa piispan virkaan vihkimyksiin. Tämä vihkiyhteys onkin näkyvä keskinäisen uskon ja yhteyden ilmaus. Eri maiden hengellinen perintö voi laajemminkin olla suurena voimavarana ja rikkautena toisille.

SYVENEVÄÄ YHTEYTTÄ

Kukin hiippakunta on itsenäinen kirkollinen rakenne. Piispainkokouksen esityslistalla oli kuitenkin aiheena, miten hiippakuntien välistä yhteyttä voidaan kehittää. Tarkoituksena on yhdessä laatia ensi vuoden aikana yhteistyösopimus. Se tulee sisältämään alttari- ja saarnatuoliyhteyden lisäksi rakenteellisia yhteistyömalleja. Ajatukse-

na on muodostaa yhteinen kiertävä piispainkokous, joka kokoontuu kaksi kertaa vuodessa keskustelemaan hiippakuntien elämään,oppiin ja ekumeniaan liittyvistä teemoista.

Keskusteluissa pidettiin tärkeänä, että hiippakunnat yhdessä etsivät yhteyksiä maailmanlaajuiseen tunnustukselliseen luterilaiseen kenttään. Yhteisenä haasteena, jossa hiippakunnat tarvitsevat toistensa tukea, on pappiskoulutuksen kehittäminen. Kun kaikilla on pienet resurssit, niitä on hyvä jakaa. Tätä opettaja- ja koulutusvaihtoa on jo tapahtunut, mutta sitä voidaan paljon lisätä.

Erittäin tärkeänä pidettiin myös yhteistyön ulottumista monille muille tasoille. Vierailuja toisten hiippa-

kuntakokouksissa, juhlissa ja pappeinkokouksissa on tarkoitus tehdä. Samoin halutaan rohkaista seurakuntalaisia vierailemaan toisten hiippakuntien seurakunnissa. Kun muuttoliikennettä tapahtuu yli maiden rajojen, olemassa oleva ja tuttu seurakunta toisessa maassa on suuri lahja.

– Pidän kokouksen tärkeänä antina keskinäisen tutustumisen lisäksi sitä, että oman heikkoutemme keskellä saamme rohkaisua toinen toisiltamme. Kysymyksethän ovat samankaltaisia niin seurakunnissamme kuin valtiovallan kirkkoissa. Voimme varmasti olla hiippakunnissamme hyödyksi toinen toisillemme, piispa Soramies summasi kokouksen merkitystä.

Sisällys 5/2013

- 2 Pääkirjoitus
- 3 Uutisia
- 4 "Että he yhtä olisivat"
- 6 Rauha Jumalassa
- 8 Agnus Dei – Jumalan Karitsa
- 9 Luterilaisena maailmalla
- 10 Ristin seurakunta Strasbourgissa

11 Kirja-arvostelu: Werner Elert: Ehtoollinen ja kirkollinen yhteys vanhassa kirkossa

12 Ekumenik

14 Kuka mä oon?

15 Hartaus

16 Nuori perhe nuorena seurakunnassa vanhan kristillisyyden mailla
Kannen kuva: Anton von Werner: Luther Wormsin valtiopäivillä

”ETTÄ HE YHTÄ OLISIVAT”

✍️ PETRI HILTUNEN JA KALLE VÄÄTÄINEN

Ekumenia herättää kristityissä monenlaisia ajatuksia. Jotkut pelkäävät, että se merkitsee ajautumista roomalaiskatolisen kirkon syleilyyn, toinen liittää sen buddhalaisten kanssa pidettäviin rukoushetkiin, kolmas epäilee ekumenian olevan saatanan juoni kristinuskon vesittämiseksi. Mutta mitä se todella tarkoittaa?

Ekumenia tulee kreikan kielen sanasta *oikoumene*, joka tarkoittaa ”asutua maata” tai ”maailmaa”. Raamatussa tuota sanaa käytetään, kun ”koko valtakunnassa (oikoumene) oli toimitettava verollepano” (Luuk. 2:1). Rooman valtakunta käsitti tuolloin lähes koko tunnetun maailman. Ekumenian näköpiirinä on siis koko Kristuksen maailmanlaaja tosi Kirkko, jonka tulisi elää samassa uskossa ja yhdessä tunnustaa sitä ihmisten edessä.

Kristus loi kirkkonsa yhdeksi ja Hän rukoili, että ”he kaikki olisivat yhtä” (Joh. 17:21). Tämä yhteys ja ykseys ei tarkoita samalaisuutta, mutta se merkitsee kyllä samaa uskoa ja tunnustusta. Sen perustana on Jumalan ilmoitussana Raamatussa. Yhteys on sekin rakkauden että totuuden yhteyttä.

Jumala on luonut yhteyden, mutta kristittyjen tuli ”säilyttää rauhan sitein Hengen luoma ykseys” (Ef. 4:3). Tässä kristityt ovat karkeasti epäonnistuneet. Hajaannusten syy ei läheskään aina ole ensisijaisesti ollut opillinen vaan monet

inhimilliset tekijät. Vallanhalu, riidanhalu, rahanhimo tai jokin muu itsekäs syy on heittänyt kristittyjä erilleen.

Tunnustuskirjojen mukaan yhteyden vaalimiseen tarvitaan paljon anteeksi-antamista. Vahvojen tulisi suvaita heikkoja ja kansan tulisi suhtautua ymmärtäväisesti opettajien elämässä ilmenevään vajavaisuuteen. Tällainen elämän puutteellisuuden sietäminen auttaa säilyttämään yhteyttä ja vastaavasti armoton suhtautuminen toisia kohtaan rikkoo Hengen luomaa ykseyttä (Apologia IX:233-235).

OPILLINEN ERIMIELISYYS

Kristikunnassa vallitsee kyllä monissa kohdin todellinen opillinen erimielisyys. Raamatun totuus on varmasti yksi, mutta eri tunnustuskuntien ymmärrys Jumalan sanasta on erilaisista, enemmän tai vähemmän kirkasta. Suurimmat erimielisyydet koskevat Jumalan sanan, kasteen, ehtoollisen, kirkon ja paimenviran ymmärtämistä.

Siksi 1800-luvulla syntyi ekumenia eli pyrkimys yhteyden ja ykseyden löytämiseen ja palauttamiseen eri kirkkokuntien kesken. Tällainen pyrkimys on Kristuksen mielen mukaista, kunhan se perustuu Jumalan sanan arvovalaan kunnioittamiseen eikä edellytä Raamatun vastaisten oppien hyväksymistä. Yhteyttä ei saa luoda ”keinolla millä hyvänsä” vaan ainoastaan Jumalan sanan pohjalta yhdessä neuvotellen ja rukoillen.

Lähetysshiippakunnassa me pidämme kiinni Jumalan

sanasta ja sen mukaisista luterilaisista tunnustuskirjoista. Haemme ensisijassa yhteyttä maailman tunnustuksellisten luterilaisten kirkkokuntien ja ryhmien kanssa. Silti haluamme olla avoimia keskustelemaan uskosta ja opista myös toisiin tunnustuskuntiin kuuluviensa kanssa. Toivomme, että tällaiset keskustelut voisivat johtaa Jumalan muuttumattoman totuuden kirkastumiseen ja sen julistamiseen.

Varhaisen kirkon seitsemää kirkolliskokousta kutsutaan ekumeenisiksi, koska koko kristikunta tunnustautuu niiden päätöksiin. Niissähän päätettiin mm. Apostolisesta, Nikaian-Konstantinopolin ja Athanasoksen uskontunnustuksista. Sellaisia yhteisöjä, jotka eivät hyväksy näitä uskontunnustuksia, ei voi kutsua kristillisiksi (esim. Jehovan todistajat, mormonit). Kirkkokuntien pitäisi myös julistuksessaan ja elämässään sitoutua näihin tunnustuksiin ja vaatia sitä kaikilta työntekijöiltään. Muuten kirkkokunta voi muuttua käytännössä jopa ei-kristilliseksi.

Kirkkokunnan luonnetta ei ratkaise ”virallinen” oppi, jota siinä pitäisi opettaa, vaan se oppi, jota siinä todellisuudessa on käytännössä. Kirkko menettää ”oikea-uskoisen” määreen ..., kun se ei enää menettele Room. 16:17 mukaisesti eikä siis nuhtele siinä ilmenevää harhaa ja lopulta poista sitä keskuudestaan, vaan antaa sen elää rauhassa ja näin tosiasiasa myöntää sille yhtäläisen oikeutuksen

totuuden rinnalla (Pieper 1961, 561).

USKONTODIALOGI

Ekumenia ei tarkoita yhteyden etsimistä kristikunnan ulkopuolisten uskontojen kanssa. Sitä kutsutaan uskontodialogiksi. Tällaisissa kontakteissa on asiatonta rukoilla toiseen uskontokuntaan kuuluvien kanssa, koska heillä ei ole edes samaa jumalaa kuin meillä. Kristitty rukoilee Jeesuksen Isää, kun muslimi puolestaan rukoilee Allahia ja hindu tuhansia jumaliaan. Edellytyksiä yhteiselle rukoilemiselle ei tällaisessa tilanteessa ole.

Lähetysshiippakunnassa me pidämme uskonnottomia ja muihin uskontokuntiin kuuluvia lähetyskenttänä. He eivät vielä tunne Häntä, jolla yksin on mahdollisuus pelastaa ihminen ikuisen elämään. ”Mitään muuta nimeä, joka meidät pelastaisi, ei ole ihmisille annettu koko taivaankannen alla” kuin Jeesus Kristus (Apt. 4:12).

Emme kuitenkaan tee lähetystyötä hyökkäävästi vaan kunnioittaen kaikkien ihmisten elämää ja ajatuksia. Lähimmäisen rakastamisen vaatimus koskee kaikkien uskontojen ihmisiä. Juuri rakkauden tähden me haluamme välittää heille sanoman, joka voi siirtää heidät Saatanan vallasta Jumalan lasten vapauteen. Emme halua riistää keneltäkään mitään vaan saatataa kaikki ihmiset osalliseksi maailmankaikkeuden suurimmasta aarteesta, evankeliumista.

Joensuun piispa Arseni: Kristittyjen yhteiset perusarvot esille

Tapasin Joensuun piispa Arsenin Lapinlahdella hänen kauniisti kunnostamassaan entisessä kyläkoulussa. Mitä piispa Arseni tuumaili taideteosten ja ikonien alla ekumeniasta ja kristikunnan tulevaisuudesta Euroopassa? Ortodoksinen kirkko Suomessa on osa Konstantinopolin patriarkaattia. Kirkon oppi ja perinne määräytyy tämän yhteyden kautta.

Arseni toteaa, että Euroopan kulttuuri ei ole enää kristillinen yhtenäiskulttuuri. Tulevaisuus näyttää siltä, että historia kiertää kehää. Euroopassa ollaan jälleen sellaisessa tilanteessa, jota voisi vähän verrata alkuseurakunnan aikaan. Kristinusko on yksi uskonto muiden uskontojen joukossa.

– Aikamme merkittävä ilmiö on uskonnottomuuden kasvu. On kysymys välinpitämättömyydestä kristinuskoa kohtaan. Kirkon kannalta tämä on ongelmallinen asia, koska heidän kanssaan ei ole yhteistä kieltä. Uskonnottomille uskonto on täysin yhdentekevä asia, siksi yhteistä kieltä ei ole.

Suomessa Arsenin mukaan muutos näkyy siinä, että ihmisten suhde kirkkoon on höllentynyt. Hän pitää mahdollisena, että jossain vaiheessa kirkon ja valtion yhteys voi katketa. Myös uskonnonopetuksen asema voi muuttua muutoksen myötä. Kehityksessä voi olla myös jotain positiivista kirkkojen kannalta

– Ne, jotka ovat todella sitoutuneita kirkon jäsenyyteen ja ymmärtävät kasteen seurakuntaan liittymisenä, jäävät kirkkoon. Tämän seurauksena kirkko vahvistuu yhteisönä. Aineellinen pohja voi olla huonompi, mutta yhteisönä kirkko vahvistuu. Jos katsoo kaikkia vähemmistöjä Suomessa, niin niiden sisäinen keskinäinen yhteys on huomattava. Kun kirkot pienenevät, muuttuvat ne tiiviimmiksi yhteisöiksi.

Yhteisestä todistuksesta Arseni toteaa, että se annetaan parhaiten siten, että kaikkien kristittyjen jakamia yhteisiä arvoja korostetaan ja pidetään esillä. Jos jokainen kirkon jäsen omalla paikallaan pitäisi esillä oman kirkkonsa arvoja ja tunnustusta, olisi todistus vahva. Myös järjestäytynyt ekumeeninen toiminta on tärkeää ja Suomen ekumeeninen neuvosto on

hyvä asia.

– Mutta tärkein asia ekumeniassa ovat paikalliset spontaanit tapahtumat. Ilman paikallista intoa ekumeniasta tulee velvollisuuden sanelemaa.

Arsenin mukaan päämääränä ekumeniassa ei ole luoda yleiskristillistä uskontoa, jossa kaikki kristilliset perinteet yhdistetään. Tavoitteena on se, että voidaan oppia toisten käytäntöjä ja tapoja, ja että eri perinteitä kunnioitetaan. On huono asia, jos kristityt antavat maailmalle todistuksen kristillisyydestään siten, että he riitelevät

keskenään.

Piispa summaa näkemyksensä ekumeniasta.

– Henkilökohtaisesti toivon, että yhdessä ymmärrettäisiin se, että perusarvoja pidetään tärkeänä. Raamatua ja kristillistä perinnettä pitäisi korostaa eikä yhteiskunnallisia jatkuvasti vaihtuvia asioita. Kristittyjen tulee elää tässä ajassa, mutta ei ajan ehdoilla. Jos aletaan muokkaamaan uskontoa ympäröivän yhteiskunnan vaatimusten mukaiseksi, sillä menetetään jotain olennaista uskon ytimeä.

Joensuun piispa Arseni Pienessä Kirjapuodissa Turussa 2009.

RAUHA JUMALASSA

Lammit tietävät, että levottomimpienkin olosuhteiden keskellä voi levätä Jumalan armossa.

✍ MIIKA NIEMINEN 📷 PEKKA TAPIO AALTO

Syyskuinen Satakunta on kuulas. Ruska tekee tuloaan. Huitisten aukeilla viljapelot vastaanottavat talviturkkia. Kullankeltaisia sänkimaita käännetään vähin erin savipuoli ylöspäin. Harri ja Airi Lammi tervehtivät pastoria kotinsa ovella. Vastaanotto on lämmin ja aito.

KOKEMÄENJOELTA JA ILMAJOELTA

Airi asuu synnyinsijoillaan. Lapsuuden koti on muutaman kilometrin päässä Keikyässä. Karjalaistaustaisten vanhempien neljäs lapsi tuli uskoon kuusitoistavuotiaana.

– Jumala löysi minut. Olin ahdistunut koulusta ja ahdistunut siitä, etten pärjäisi. Rakkaudessaan Jumala tuli minulle rakkaaksi, Airi kertoo.

– Samalla sydämelleni laskettiin lähetyksasia. Olessani ensi kertaa nuortennillassa, näin itseni lähetyksentällä. Se oli Jumalan antama näky, tarvitsin sellaisen vahvan kutsun, Airi arvioi.

Harrin juuret ovat Ilmajoella, lapsuus ja kouluvuodet kuuluivat lakeuksilla. Nuorta miestä painoi kysymys elämän tarkoituksesta. Työskennellessään sairaalassa Harri tuli herätykseen.

– Sain tehdä parannuksen, tunnustaa syntini ja vastaanottaa vakuutuksen syntien anteeksiantamuk-

sesta, Harri muistelee.

LÄHETYSKUTSUN OHJAAMAT

Harrille avautui ovi fysioterapiaoopintoihin Helsingissä. Muutaman kuukauden kuluttua hän kuuli, että Keski-Aasiassa tarvitaan kristittyjä lääkintävoimistelijointa.

– Salatulla tavalla Jumala kirjoitti sydämeeni, että tässä on elämäni suunta, Harri kertoo.

– Opiskelukaverien kysymyksiin yrittäjäksi ryhtymisestä vastasin, että lähdän Keski-Aasiaan, jos Jumala suo.

– Vammalan Lentopalollekin (VaLePa) vastasin, että tuloni ehtona on työpaikan järjestäminen. Tarvitsin työkokemusta lähetystyötä varten, Harri muistelee.

Harri ehti pelata SM-sarjaa ja ykkössarjaa kaksi vuotta ennen kuin aloitti lähetykskurssin syksyllä 1986. Kurssin myötä Lammit kohtasivat.

Airi oli valmistuttuaan terveydenhoitajaksi ja kättilöksi hakeutunut Helsinkiin, Suomen Lähetysseuran kurssille. Harri puolestaan oli Ryttylässä, Kansanlähetyksen kurssilla.

Kirkon lähetystyön keskus kutsui kandidaatit viikoksi yhteiselle kurssille.

– Tulin siihen tulokseen, että Airissa on jotakin hyvin erikoista, Harri tunnustaa.

Kurssilla sattui pieni

onnettomuus, keittiötyöntekijä loukkasi itsensä portaissa. Airin toiminta loukkaantuneen hoitajana teki vaikutuksen Harriin - nuoren miehen ihastusta kieltämättä, Harri miettii hymynkare suupielessä.

– Myöhemmin kiertelimme Helsingin kahviloita ja puhuimme, Airi kertoo.

– Huomasimme, että meillä on todella paljon yhteistä, ja mikä tärkeintä, samanlainen usko ja lähetykskutsu.

Yhteistä suuntaa jouduttiin silti etsimään. Airia oli Lähetysseurassa kaavailtu Etiopiaan tai Nepaliin, Harrin suuntana oli Keski-Aasia.

– Lopulta asiat järjestivät. Kansanlähetyksen otti Airin lähetikseen ja aloimme valmistautua kentälle lähtöön, Harri muistelee.

TAISTELUA SIELUSSA JA SIELUISTA

Keväällä 1988 tuore avio- pari lähti Keski-Aasiaan, yhdeksän kuukautta häistä.

– Joku korosti Vanhan testamentin mallin mukaisesti, että aviomiehen on pysyttävä vuosi kotona ennen sotaan lähtöä, Harri muistelee.

– Mutta Jumalan aikataulut ovat tarkat ja oikeat. Jos lähtömme olisi viipynyt, kohdemaan epävakaiset olot olisivat saattaneet estää sen kokonaan.

Keski-Aasiassa Lammit opettelivat kieltä, uutta työtä ja avioparina elämis-

tä. Lähes sotatilaan ajautunut maa vaikeutti kaikkea.

– Kotikaupunkiimme satoi raketteja viikoittain. Lisäksi yhteistyöjärjestössämme elettiin suurten muutosten aikaa.

– Vanha lähettipolvi kotiutui ja uudet astuivat palvelukseen, Harri kertoo.

– Ei ollut perehdytyksiä eikä koulutuksia. Siellä vain tartuttiin työhön, toimittiin pioneeritilanteessa.

Olosuhteet määräisivät, milloin piti lähteä evakkoon ja milloin palata. Kaikki oli Jumalan varassa.

– Jokainen päivä on Jumalan armoa. Yhtään päivää ei voi pitää turvattuna ja varmana. Yhtä kaikki Suomessa voi tulla liikenneonnettomuus tai sairaus. Mikään ei ole itsestäänselvä, Harri summaa.

Lammit olivat Keski-Aasiassa kaikkiaan 21 vuotta. Vuosiin mahtuu paljon. Koettiin neuvostovallan murtuminen, hallitsematon anarkia ja väkivaltaan perustuva hirmuhallinto.

Lammit olivat itsekin monta kertaa hengenvaarassa. Vuonna 1992 heidän kotinsa ryöstettiin. Aseistetut miehet tulivat yöllä muurin yli.

– Airi ja lapset vietiin eri huoneeseen kuin minut, Harri kertoo.

– Kädet ja jalat sidottuna, veitsi kurkulla ja rynnäkkökivääri suunnattuna minuun tajusin ensi kerran, että elämä voi päättyä

silmänpäpöksessä, Harri muistelee.

– Kerran istuin taksissa. Ehdimme ehkä parinsadan metrin päähän, kun risteykseen iskeytyi venäläinen Luna-ohjus. Paineaalto puski taksia, mutta mutka suojausi sirpaleilta.

Vieressä istuva Airi kertoo vedet silmissä, miten kävi monta kertaa läpi leskeksi jäämisen pelkoa.

– Tilanteita, joissa en lainkaan tiennyt, onko Harri elossa vai ei, oli paljon, Airi jatkaa silminnähten liikuttuneena.

KESKI-AASIAN HENGELLEN OPPIMÄÄRÄ

Lähettikauden loppuvuosina Harri toimi kansainvälisen avustusjärjestön toiminnanjohtajana. Airille Harrin kutsuminen ei ollut helppo asia.

– Olin aluksi sitä vastaan, koska tajusin, mitä se merkitsisi perheen kannalta, mutta Jumala taivutteli

minut ja valmisti samalla Harrin tehtävänsä, Airi kertoo.

Harrin kaudella kristillisen avustusjärjestön Keski-Aasian työ oli historiansa laajinta.

– Niissä olosuhteissa vajaan 700 hengen organisaatio teki tietoiseksi vastuusta, Harri myöntää.

– Ja siitä, että kaikki on viimekädessä Jumalan käsissä.

Lähettivuosien kokemukset tiivistyvät Lammeiden mielisissä neljään kohtaan. Harri mainitsee Jumalan kutsun, Raamatun lupausten ja luterilaisen uskon merkityksen.

– Uskonvanhurskaus, se että Jumala vanhurskauttaa jumalattoman, lyö leiman kaikkiin vuosiin, Harri korostaa.

– Jos ihminen on epävarma asemastaan Jumalan edessä, hän ei voi koskaan sanoa, kuten Paavali, Harri selittää ja lainaa Rooma-

laiskirjettä: ”Jos Jumala on meidän puolellamme, kuka voi olla meitä vastaan?”

Airi lisää listaan esirukoilijoiden merkityksen.

– Koko työ ja terve usko ovat siellä esirukoilijoiden varassa, Airi korostaa.

– Yhtä suuria ihmeitä ovat se, että me lähdimme ja se, että Jumala herätti esirukoilijoita.

KOTIUTUMISEN KIPUJA

Paluu Suomeen ei ollut Lammeille pelkkä huojennus. Epävakaisten olosuhteiden jälkeen perhe joutui opettelemaan kotiutumista.

– Kaikki ovat käyneet saman prosessin, joskin omassa sarjassaan, Airi toteaa.

– Pojat kohtasivat lähetyslapsille tyypillisen kolmannen kulttuurin haasteet. Oli Suomen passi, mutta kasvualustana toinen maa. Syntyi niin sanottu kolmas näkökulma katsoa maailmaa, Harri selittää.

Hengellisen kodin Lammit löysivät Porin Sakkeuksen seurakunnasta. Molemmat tahtovat myös osallistua kotiseurakunnan rakentamiseen. Tänä syksynä Sakkeuksen hallitus kutsui Harrin luennoimaan Johanneksen evankeliumia. Airin kutsu liittyi lasten opettamiseen.

– Arkiparkin Raamattuilloissa opiskelemme lasten ja pastorin kanssa kymmentä käskyä, Airi iloitsee.

– Tulevaisuudessa toivon olevani enemmänkin Jumalan valtakunnan työssä, Harri selittää motivaatiotaan raamattuluentoihin.

– Siksi teen leipätyöni ohella teologisia opintoja. Aika ja Jumala näyttävät, mitä tulevaisuus tuo.

Äänessä kuuluvat yhtä aikaa määrätietoisuus ja nöyryys tavalla, jota on vaikea selittää. Kenties juuri se on tehnyt Lammeista Jumalan aseita Suomessa ja ulkomailla.

”Yhdessä enkelten ja kaikkien pyhien kanssa” -sarjassa käsitellään luterilaisen messun liturgiaa kohta kohdalta

AGNUS DEI – JUMALAN KARITSA

✍ HANNU MIKKONEN

Katso! Jumalan Karitsa joka ottaa pois maailman synnin. Näin sanoi Johannes Kastaja nähdessään Jeesuksen tulevan luokseen (Joh. 1). Johannes toisti sanat seuraavana päivänä ja silloin kaksi hänen opetuslastaan lähtivät seuraamaan Jeesusta. Mikä oli tuon tapahtuman merkitys ja miksi me laulamme Kastajan sanoja lainaten ehtoollisen yhteydessä?

JUMALAN KARITSA

Karitsat ja lampaat olivat tuttuja eläimiä Johannes Kastajan ajan Israelissa. Yleisesti tunnettu sopii hyvin kielikuvaksi. Sanoessaan Jeesusta Jumalan Karitsaksi, Kastaja ei viittaa Herramme lammasmaiseen olemukseen. Johannes puhuu opetuslapsilleen erityisesti Jumalan Karitsasta, joka oli juutalaiselle väestölle tuttu. Sanat ”Jumalan Karitsa” korostavat, että Karitsa on Jumalan, ei ihmisten.

Toiseksi Johannes viittaa sanoillaan juutalaisten pääsiäislampaaseen, jonka kaltainen Herramme on (2. Moos. 12). Tämän pääsiäisuhrin veri suojaasi Jumalan kansaa tuholta ja se tuli syödä kokonaan. Karitsa oli myös Vanhan liiton uhrijumalanpalveluksessa joka-päiväinen aamu- ja iltauhri (2. Moos. 29). Voimmekin nähdä Johanneksen sanoissa viittauksen kansan päivittäisiin uhreihin sekä jokaiseen syntiuhriin ennen totisen Jumalan karitsan ristiinnaulitsemista. Jeesus on

Jumalan ihmiskunnalle valitsema uhrikaritsa, jonka kautta hän ottaa pois maailman synnin (Jes. 53). Ilmestyskirja kuvaa Kastajan tapaan Herraamme voittoisana ja ikäänkuin teuras-tettuna Karitsana (mm. Ilm. 5 ja 17).

JUMALAN KARITSAN SEURAAJAT

Kastajan sanottua toisen kerran Jeesusta Jumalan Karitsaksi, kaksi opetuslasta ”seurasivat Jeesusta”. He siis seuraavat, kulkevat Jeesuksen perässä. He jättivät rabbinsa Johanneksen ja heistä tulee Jeesus Nasaretilaisen opetuslapsia; Jumalan Karitsan seuraajia.

Tämä seuraaminen merkitsee sekä hengellistä seuraamista eli Jeesuksen opetuksen uskomista ja seuraamista, että seuraamista kohti samaa päämäärää. Nämä kaksi eivät vielä ymmärtäneet mitä Jumalan Karitsan seuraaminen antaa ja vaatii, mutta he olivat lähteneet seuraamaan Häntä. Se on tärkeintä! Tällä tavalla Johanneksen evankeliumin jakeissa 1:35–39 kuvataan ”uuden synagogan” eli Kristuksen kirkon synty.

Seurakunta seuraa Jumalan Karitsaa kaikessa mitä hän sanoo ja kaikkialle minne hän kulkee. Jumalan karitsan tie käy Jerusalemin ristille. Sen luokse kulkee myös Jumalan kansa Häntä seuraten ja sitä kautta voittoisan Karitsan luo taivaalliseen jumalanpalvelukseen.

AGNUS DEI

Tämä hymni on tullut läntisen kirkon jumalanpalvelukseen eli messun järjestykseen n. 700-luvulla. Hymniä on lauletu alunperin leivän murtamisen yhteydessä, kuten nytkin usein tehdään. Hymniä laulettiin niin kauan kuin ehtoollisleipää riitti murrettavaksi. Uskonpuhdistaja Lutherin messujärjestyksessä Agnus Dei laulettiin ehtoollisen jakamisen yhteydessä. Pastori nautti ensimmäisenä ehtoollista ja sen jälkeen muu seurakunta. Agnus Dein sanat ja sävelet kaikuivat kirkossa ilmeisesti koko toimituksen ajan.

Laulaessamme ”Jumalan Karitsa, joka pois otat maailman synnin” muistutamme itsellemme, että Jeesus on ainoa, jonka vuoksi meitä syntisiä armahdetaan ja Hän seisoo nyt elävänä keskellämme ehtoollisaineissa. Laulun sanoilla ”anna meille rauha,” me pyydämme sitä rauhaa, jota enkelit Betlehemin yössä julistivat ”ja maassa rauha ihmisten kesken”. Tämän rauhan Jumala lahjoittaa meille ehtoollisessa, kun nautimme Jumalan Karitsan.

Miksi emme siis laulaisi tätä ihanaa laulua, josta Luther sanoo: *Erityisesti Agnus Dei, yli kaikkien muiden laulujen, palvelee hyvin sakramenttia koska se selvästi laulaa Kristuksen ylistystä, joka on kantanut meidän syntimme, ja kauniilla, lyhyillä sanoilla voimallisesti ja ihanasti opettaa Kristuksen muistoa.*

LUTERILAISENA MAAILMALLA

✍ ESKO MURTO

Ennen vain diplomaatit, suurten firmojen johtajat tai merimiehet reissasivat säännöllisesti ja pitkiä aikoja ulkomailla, vaan toisin on nyt; lomamatkojen lisäksi yhä useampi suomalainen suuntaa maailmalle työn tai koulutuksen perässä. Mistä löytää seurakuntayhteys vieraassa maassa?

Ulkomaille muuttamisen yhteydessä selvitetään paljon asioita kohdemaasta. Miten viranomaisten kanssa asioidaan? Tarvitaanko rokotuksia? Miten hoidan vakuutusasiatni tai sosiaaliturvan? Lapsiperhe selvittää myös asioita lasten koulutukseen, päivähoitomahdollisuuksiin ja terveydenhuoltoon liittyen. Jos näissä asioissa paljastuu isoja vaikeuksia, puutteita tai huolenaiheita, on edessä harkinnan paikka. Otetaanko riski? Vai pitäisikö suunnitella jotain muuta, mennä jonkin muualle?

Muiden valmistelujen lomassa ei saisi unohtaa kysymystä seurakunnasta. Ehkä kohdemaassa on ilmainen hammashoito ja lapsille iltpäiväkerhotoimintaa, mutta löytyykö kirkkoa, jossa hengellinen elämä tulee hoidetuksi?

Uskontunnustuksen ymmärrys yhteisestä eli ”katolisesta” kirkosta (kr. katolikos eli ’yleinen’, ’kaikkia koskeva’) tuo ajattelumme lähtö-

”Ensimmäisen kerran Suomesta muuttaessani luterilainen seurakuntayhteys oli minulle tärkeä kriteeri kotikaupunkia valitessa. Ratkaisuani taisivat tuolloin ohjata lähinnä tottumus ja turvallisuudenkaipuu, mutta nytemmin ymmärrän että kyse oli ennemminkin varjeluksesta. Englantiin muutettuani huomasin, kuinka vieraassa kulttuurissa seurakunnan merkitys kotina ja perheenä korostuu ja konkretisoituu.” – Tsuaa Kekäle, Sunderland, Englanti

1# Selvitä seurakuntayhteyteen liittyvät asiat jo hyvissä ajoin ennen matkaan lähtöä. Jos löydät sopivan seurakunnan yhteystiedot, lähetä sähköpostia paikalliselle papille jo ennen matkaasi. Seurakunnasta voi tulla sinulle myös hyvä linkki paikallisten elämään ja kulttuuriin.

2# Kysele Suomessa papiltasi tai muilta seurakuntalaisilta vinkkejä kohdemaan kirkkojen suhteen. Yllättävästi joku aina tuntee jonkun, joka tuntee jonkun jossain – ja näin voit saada arvokasta tietoa ja kontakteja.

3# Jumalanpalvelus, virret ja seurakuntaelämä muutenkin voivat olla toisenlaista kuin mihin olet tottunut. Ota tämä mahdollisuutena oppia ja laajentaa näkökulmiasi! Matkalla oleminen voi olla myös hengellisesti rikastuttavaa aikaa, kun monet totut tavat ja sosiaaliset kuviot jäävät hetkeksi aikaa pois.

4# Et ehkä pääse kirkkoon joka sunnuntai, joten tee itsellesi selväksi miten aiot hoitaa hengellistä elämääsi. Kirjat ja esim. nettiin ladatut saarnat voivat olla suureksi avuksi. Älä epäröi olla yhteydessä myös Suomeen omaan seurakuntaasi jos tarvitset apua.

5# Lukemattomat kristityt kautta aikojen ovat olleet valmiita kulkemaan pitkiä matkoja tai jopa valitsemaan asuinpaikkansa seurakuntayhteyden tähden. Arvioi ja punnitse, äläkä häpeä mukauttaa maailmanvalloitus suunnitelmiasi hengelliset asiat silmälläpitäen jos tarve on!

kohtaisesti positiivisen suhtautumisen kaikkiin kristittyihin kaikissa maissa: Kristuksen armo ja Pyhän Hengen työ ovat totta valtioiden rajoista riippumatta. Luterilaisina uskomme, että evankeliumi ”puhtaasti julistettuna” ja sakramentit ”Kristuksen asetuksen mukaan toimitettuna” (Augsburgin tunnustus VII) ovat seurakunnan elämän perusta, eikä Kristuksen kirkkosen vuoksi voi eikä saa rajata vain yhden paikan tai organisaation sisälle.

Tämä tuo kuitenkin myös tietyn vakavuuden seurakuntayhteyden etsintään. Ei riitä, että vain ”julistetaan” ja ”toimitetaan”, vaan pitää julistaa puhtaasti ja toimittaa Kristuksen asetuksen mukaan, eli Raamatun sanaa seuraten. Tässä asiassa ei ole eroa ulkomaiden ja kotimaan välillä; missä kristitty kulkeekin, hän tarvitsee seurakuntaa, jossa sana ja sakramentit ovat terveellä tavalla käytössä.

Luterilaiseen tunnustukseen sitoutuneista kirkoista luterilainen kristitty todennäköisimmin löytää tällaisen seurakuntayhteyden. Maailman luterilaisista suurin osa kuuluu joko Luterilaisen maailmanliiton (Lutheran World Federation, LWF) tai Kansainvälisen luterilaisen neuvoston (In-

ternational Lutheran Council, ILC) jäsenkirkkoihin. ILC:n kirkot ovat pääsääntöisesti tunnustuksellisempia ja opillisesti raittiimpia kuin Luterilaisen maailmanliiton joskus hyvinkin liberaalit kirkot, mutta seurakuntaa etsittäessä kannattaa pitää silmät auki molempien varalta.

Entä sitten, jos paikkakunnalta ei ole löydettävissä raitista luterilaista seurakuntaa? Selvää on, että Jumalan sana tekee työtään kirkkokuntarajoista riippumatta kaikkialla, missä vain evankeliumia saarnataan. Jos luterilaista seurakuntaa ei ole löydettävissä, on viisasta etsiä jonkin sellaisen seurakunnan yhteyteen, jossa sanaa kuitenkin mahdollisimman puhtaasti saarnataan. Tällöin kuitenkin vastaan tulee kysymys ehtoollispöytänsä osallistumisesta. Sakramenttiyhteys on kirkollisen yhteyden syvin taso, eikä sitä tule sen enempää ulkomailla kuin kotimaassakaan harjoittaa tilanteissa, joissa yhteinen käsitys armosta ja armonvälineistä on eroava. Tämä ei kuitenkaan estä nauttimasta siitä hyvästä, jota näilläkin kirkoilla on tarjota sananjulistuksen, yhteisen rukouksen ja kristittyjen keskinäisen rohkaisun muodossa.

RISTIN SEURAKUNTA STRASBOURGISSA

ERKKI PITKÄRANTA MATTI PUNKERI

Ulkomaille suuntautuva lomamatka ei välttämättä estä sunnuntaista messuun osallistumista. Kristillisiä seurakuntia on tietenkin runsaasti, mutta on myös tunnustuksellista luterilaista kirkollista elämää, jossa tuntee olevansa kotona vieraallakin maalla.

Ranska tuntuu ensi kuulemalta läpeensä katoliselta tai ehkä nykyisin sekulaarilta maalta. Ranskassa on kuitenkin pieni tunnustuksellisten luterilaisten seurakuntien muodostama

vaikutus ulottui Strasbourgiiin 1524, jolloin Strasbourgin kaupunginvaltuusto päätti liittyä protestanttiseen uskonpuhdistukseen.

Paroisse de la Croix Strasbourgissa on yksi synodin seurakunnista. Seurakunta kokoontuu messuun joka sunnuntai keskellä kaupunkia. Otimme etukäteen yhteyttä seurakunnan pastoriin Jean-Louis Schaefferiin, kerroimme itsestämme, Lähetysshiippakunnasta ja halustamme osallistua seurakunnan messuun

joittamisen vapaus. Se oli 1700-luvulla katolisen kuninkaan maassa ollut mahdotonta. Vapautta voidaan myös käyttää väärin. Sen tiedämme ja koemme nykypäivänä monin tavoin.

KRISTITTYJEN YHTEYTTÄ

Messukaava oli tuttu ja virsisävelmät samoin. Tunnelma kielivaikeuksista huolimatta oli kotoinen. Saarnan seuraamista helpotti englannin kielinen lyhennelmä ja koko saarnan ranskan-kielinen teksti.

Messun jälkeen saimme kutsun pappilaan, joka sijaitsee samassa talossa kirkon yläpuolella. Vilkkaan keskustelutuokion aikana kävi ilmi, että pastori oli rouvansa kanssa vierailut Helsingissä. Kävi myös ilmi, että Missionprovinsenin Lundissa sijaitsevan Pyhän Markuksen seurakunnan pastori Patrik Toräng on opiskellut Strasbourgissa ja on Schaefferien perhetuttu. Toivotimme Schaefferit tervetulleiksi Suomeen ja osallistumaan seurakuntamme messuun.

Kuvassa näkyvällä kirkkosalin alttariseinällä on kolme lasimaalausta. Keskellä krusifiksi, oikealla Martti Luther ja vasemmalla Johan Conrad Dannhauer (1603-1666). Dannhauer oli ortodoksian ajan merkittäviä teologeja. Hän oli opiskellut mm. Marburgissa ja Jenassa, ja toimi Strasbourgissa teologian professorina ja pastorina kaupungin katedraalissa. Dannhauer oli mm. pietismin perustajan Philip Spenerin opettaja. Spener tuli Strasbourgiiin opiskelemaan 1651.

Oikealta pastori Jean-Louis Schaeffer, Erkki ja Marja Pitkäranta, Anna Punkeri ja Eeva Pitkäranta.

synodi, *Église Évangélique Luthérienne Synode de France*. Seurakuntia on yhdeksän ja pastoreita kahdeksan. Seurakunnat keskittyvät Ranskan itäosaan Alsace-Lorraine tai suomalaisten paremmin tunteman Elsass-Lothringenin alueelle.

RISTIN KIRKKO STRASBOURGISSA

Strasbourgiiin kaupunki on suomalaisille tuttu Euroopan Neuvoston kotikaupunkina. Strasbourg on rajamaata, joka on monesti joutunut sotänäyttämöksi Ranskan ja saksalaisten valtioiden mitellessä voimiaan ja laajentaessaan vaikutusvaltaansa. Reformaation

14.7.2013. Saimme sydämellisen tervetuloitovotuksen.

Kaunis pieni kirkko on aivan kaupungin historiallisen keskuksen tuntumassa. Kesäaikaan messuun tuli tavanomaista vähemmän seurakuntalaisia, mutta vastaanotto oli kiinnostunutta ja ystävällistä. Sunnuntai oli Ranskan kansallispäivä. Pastori Schaeffer käsitteli saarnassaan valituksen aatteiden vaikutusta kristittyjen elämään. Ranskan vallankumouksen aatteet ovat meille tuttuja, varsinkin niiden nykytulkinnat. Pastori totesi, että vallankumouksessa saavutettuihin vapauksiin kuului myös uskonnonhar-

Strasbourgiiin luterilainen seurakunta

Paroisse de la Croix
Pasteur Schaeffer Jean-Louis
strasbourg (at) eglise-lutherienne
(point) org
Téléphone : 03 88 36 27 34
6A place d'Austerlitz - 67000
Strasbourg
Site web : <http://eglise.lutherienne.free.fr>

WERNER ELERT: EHTOOLLINEN JA KIRKOLLINEN YHTEYS VANHASSA KIRKOSSA

≡ HARRI HUOVINEN

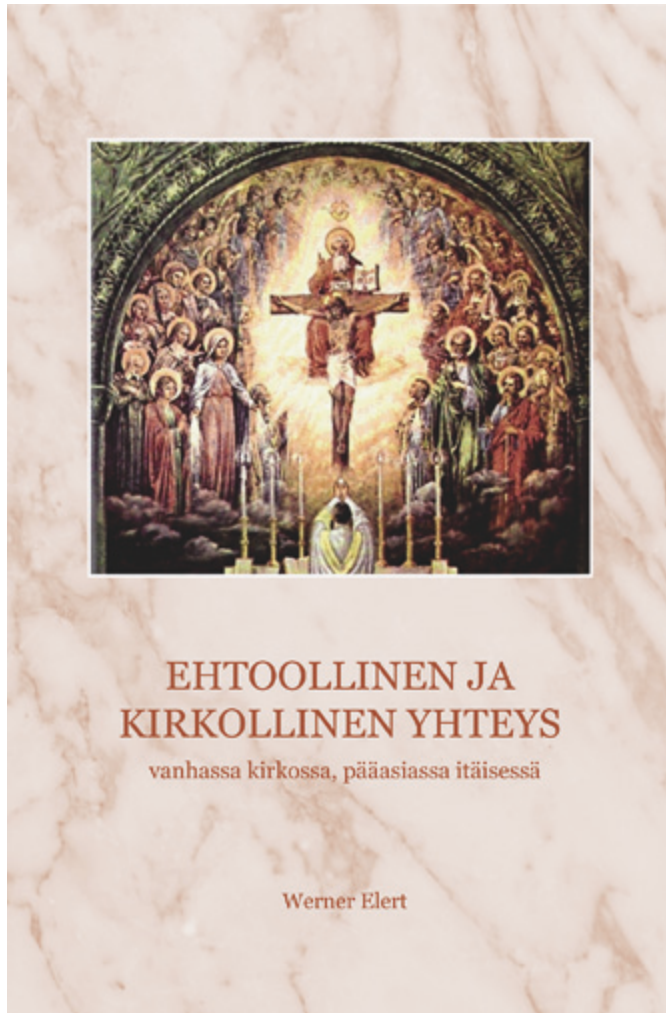
Viime vuosikymmeninä eri kirkkokuntien välillä käydyt ekumeeniset keskustelut ovat mietityttäneet monia kristittyjä. Myös tänä päivänä moni yksittäinen uskova etsii kotiseurakuntaa ja ehtoollisyhteyttä, pohtii omaa kuulumistaan seurakuntaan tai paikkaansa siinä. Molemmissa tapauksissa keskeinen kysymyksenasettelu on samankaltainen: Mitä kirkollinen yhteys ylipäättään on? Mihin se perustuu?

Kuluvan vuoden lopulla suomenkielinen kristikansa saa erinomaisen apuvälineen tähän pohdintaan. Concordia ry julkaisee joulukuussa suomennoksen saksalaisen luterilaisen teologin Werner Elertin (1885–1954) merkkiteoksesta ”Ehtoollinen ja kirkollinen yhteys vanhassa kirkossa, pääasiassa itäisessä” (Abendmahl un Kirchengemeinschaft in der alten Kirche hauptsächlich des Ostens).

Tutkimuksessa tarkastellaan kirkollisen yhteyden ja alttarin sakramentin olemusta sekä niiden keskinäistä suhdetta alkaen pyhästä Raamatusta aina neljän ensimmäisen vuosisadan kirkkoisien teologiaan. Kysymystä peilataan myös Lutherin ja myöhempien teologien ajatteluun.

PYHIEN YHTEYDESTÄ

Elert lähestyy aihettaan monesta eri näkökulmasta. Teoksessa yhdistyvät niin kielellinen, dogmaattinen kuin kirkkohistoriallinen-

kin katsantokanta. Kirjan tärkeimpiä anteja lukijalle on uskontunnustuksen lausuman ”pyhain yhteyden” tarkastelu.

Lausuman raamatullisen perustan, sen sanamuodon ja historiallisen taustan valossa Elert opettaa, että kirkollinen yhteys ei ole jotakin, joka lähtee ihmisistä tai heidän päätöksestään tulla yhteen. Se on pikemminkin yhteyttä, jonka Jumala itse tarjoaa osallisuudessa ”pyhiin asioihin”, alttarin sakramentissa läsnäolevaan Kristuksen ruumiiseen ja vereen. Se on sakramentaalista yhteyttä yhteen Kris-

tukseen, ja Hänessä sitten myös yhteyttä seurakuntaruumiin jäsenten välillä.

Tästä kirkollisen yhteyden kristologisesta luonteesta käsin aukeaa tärkeä vanhakirkollinen näkökulma myös yhteyden rajoihin. Todellinen kirkollinen yhteys voi tulla mahdolliseksi ainoastaan siellä, missä pitäydytään Jumalan sanaan ja siitä nousevaan uskontunnustukseen. Erimielisyys Kristuksen opista rikkoo yhteyden, mutta toisaalta juuri puhdas apostolinen usko ja sen tunnustaminen tekevät osallisuuden Kristukseen mahdollisek-

si. Näin kirkollinen yhteys on Jumalan työtä, joka perustuu Hänen sanaansa ja sakramenteihinsa.

TUHTIA ILTALUKEMISTA

Teoksen suomennos on sujuvaa kieltä ja onnistuu hyvin välittämään Elertin alkutekstin sisällön. Vain muutamissa yksittäisissä kohdissa lukija aavistelee hienoista saksalaisen sanajärjestyksen vaikutusta. Positiivista on, että julkaisija on säilyttänyt uskollisesti alkuteoksessa esiintyvät kreikan- ja latinankieliset termit sekä varhaiskristillisiin lähteisiin ohjautuvat alaviitteet. Tämä tekee suomennoksesta käyttökelpoisen myös ammattiteologeille ja aiheesta enemmän kiinnostuneille.

Elertin tutkimus vaatii lukijaltaan tiettyä teologista suuntautuneisuutta. Huolimatta kohtuullisesta sivumäärästään – vajaat 130 sivua – teksti ei ole kaikkein keveintä iltalukemista. Toisaalta juuri tässä sisällöllisessä syvyydessään teos tarjoaa erinomaisia vastauksia kaikille niille, jotka pohtivat kirkollisen yhteyden olemusta ja ehtoollisen suhdetta siihen. Siksi on mieluinen tehtävä suositella tätä kirjaa luettavaksi heti, kun sen suomennos ilmestyy.

Tiedustelut:
Luther-Kirjat Oy
Hannu Halonen
Mechelininkatu 49
00250 Helsinki

En utgångspunkt för ekumeniken finner vi i Jesu översteprästerliga förbön: ”jag ber att de alla skall vara ett” (Joh. 17:21). På samma sätt kan man se detta också i Jesu tal till lärjungarna: ”Om ni har kärlek till varandra, skall alla förstå att ni är mina lärjungar” (Joh. 13:34-35). Vidare kunde man säga att detta tema kommer fram även i Paulus brev till efsesierna. Aposteln skriver: ”en tro, ett dop, en Gud som är allas Fader” osv. (Ef. 4:5).

I denna artikel avses med ordet ekumenik följande; att alla som åkallar Herrens namn skulle dela både övertygelse – trons innehåll – och liv, alltså älska varandra på samma sätt som Herren älskat oss.

Den tidiga kyrkan (alltså kyrkan mellan åren 100-500) bekände också på samma sätt sin tro på en, helig och katolsk kyrka.

Ett arv från denna tidsålder är den nicenska trosbekännelsen som vi uttalar varje söndag.

I denna artikel försöker jag svara på två olika frågor:

a) Vad innebär det att vi tror på en helig kyrka?

b) Vad innebär denna tro

när det gäller vårt ekumeniska samarbete?

DEN SYNLIKA OCH OSYNLIKA KYRKAN

Ett mycket gott och fruktbart instrument för att greppa dessa frågor kan vi finna i bekännelseskriterierna. Bekännelseskriterierna sammanfattar bra bibelns syn när den konstaterar att kyrkan i egentlig mening är bara de troendes skara (Augustana VII och VIII). Att kyrkan är de troendes skara innebär att den är till sitt djupaste väsen osynlig.

Här på jorden finns det dock samtidigt också alltid en synlig kyrka. Den synliga kyrkan här på jorden är dock något som på latin heter ”corpus mixtum”, nämligen en blandad kropp. Den är blandad så till vida att det här på jorden alltid finns ogudaktiga och skenheliga mitt ibland gudsfolket.

Den synliga kyrkan känner man därför inte igen på människorna, utan på dess kännetecken, dvs.

ordet, dopet, nattvarden, nycklarna, ämbetet, bönen/lov-

prisningen och korset.

Ordet, dopet och nattvarden föder den osynliga kyrkan och livnär den. Därför är det också

alltid så att där dessa medel brukas finns det kristna.

Bibeln betonar också starkt den välsignelse som finns i att hålla fast vid hela Guds ord och den förbannelse som följer på avvikelser från denna förkunnelse. Jesus säger till exempel i slutet av dop- och missionsbefallningen att lärjungarna skall lära kristna att hålla allt vad Jesus befallt dem (Matt. 28), Paulus förmanar galaterna om att ifall någon förkunnar ett annat evangelium är han förbannad (Gal. 1), Efesus herdar får en varning om vargar som skall komma och inte spara hjorden, dvs. det skall komma lärare undervisar falsk lära i Kristi namn (Apg. 20). Kyrkan har alltså inte tillstånd att ha gemenskap (fira gudstjänst) med sådana som undervisar falskt eller har en tvetydig bekännelse. Om sådana människor finns bara befallningen att man skall ta avstånd från deras undervisning och lära.

Jesus säger ju uttryckligen: ”akta er för de falska profeterna” (Matt. 7:15). Detta gäller så väl enskilda kristna som också församlingar i allmänhet. Men samtidigt måste vi bekänna att det finns kristna också i andra (det vill säga icke-lutherska) samfund där man brukar ordet och sakramenten, det vill säga där var man döper människor, förkunnar och delar ut nattvarden. Orsaken till att det finns kristna överallt var dessa medel brukas är det löfte som Gud har bundit till sitt ord (Jes. 55).

DEN SYNLIKA KYRKAN SOM UTGÅNGSPUNKT FÖR DET EKUMENISKA ARBETET

Nu kan och bör man ställa frågan: Om det är så att det finns kristna också i andra samfund. Många frågar: ”varför kan vi nu inte bara vara tillsammans? Eller räcker inte den tro som finns i hjärtat som grund för vår gemenskap?” Orsaken till varför svaret på dessa frågor är ett bestämt *nej* är följande: vi har endast tillgång till den synliga kyrkan (eftersom endast Gud ser till hjärtat).

Därför måste vi utöva ekumenik på det synliga planet. Här finns två viktiga aspekter. För det första måste man konstatera att den osynliga kyrkan inte garanterar någon säkerhet. Vi vet inte ifall alla är troende och kan inte heller på något sätt bedöma det. Detta betyder att vi är helt och hållet på känslans och intuitionens område. Med tanke på att mänskligheten fallit i synd, vilket innebär att all intuition är något som påverkas av synden, är detta en enorm risk.

Andra orsaken är att den osynliga kyrkan, det vill säga människorna, inte föder kyrkan. Kyrkan föds, växer till och livnär där var det hörbara och synliga ordet förkunnas och förvaltas (genom sakramenten). Detta innebär att ifall vi fokuserar mest på den yttre synliga skaran så är sannolikheten stor att vi har många människor, men ingen kyrka i ordet egentliga bemärkelse.

HUR SKALL VI GÅ TILL VÄGA I SÅ FALL?

För det första måste vi kunna diskutera om det som är grunden för den synliga kyrkan, nämligen om bibelns lära och sakramentsförvaltning på ett äkta och öppet sätt. Detta innebär att vi måste studera och arbeta för att förstå bättre både skriften och varandra. Detta så att Gud må ge åt alla kristna en och samma övertygelse.

Samtidigt som vi arbetar och diskuterar oss fram på enhetens väg är det viktigt att minnas följande: nämligen det är ju så att vi som lutheraner bekänner oss till att vi inte själva har kommit fram till det som vi tror på. Det är ju den Helige Ande som kallar, samlar, helgar och upplyser sin församling. Ingen av oss har kommit själv fram till det som vi tror på och omfattar som sanning. Detta innebär samtidigt att vi inte kan bestämma: att nu har vi gemenskap, eller nu är vi ett i Kristus (alltså vi tror på samma sätt om bibelns lära och sakramentsförvaltningen). Det är något som den Helige Ande måste åstadkomma. Därför är det också så att enhet i biblisk bemärkelse är något som vi endast kan erkänna, inte åstadkomma med vår mänskliga strävan. En enhet i bibelns lära är ett Guds verk, inte vårt eget.

RÄCKER DÅ INTE BARA BIBELN?

”Vi tror ju alla på bibeln” är ett svar som man ofta får höra. Men tyvärr räcker inte detta. Många tragiska exempel på detta kan vi finna i kyrkans historia. Speciellt i den gamla kyrkans historia var de flesta villolärare faktiskt ”bibeltroende”.

Ett bra exempel på detta är den arianska striden på 300-talet. Arius undervisade att Jesus endast var en skapad varelse. Han var visserligen den första av alla skapade, men han var inte Gud i samma bemärkelse som Fadern. Arius och hans efterföljare hävdade att den rätt troende kyrkan har fel. Orsaken varför de anklagade den rätt troende kyrkan för heresi var att det ingens tant i bibeln finns ett ställe var det stor explicit att Sonen är född och inte skapad. Ifall kyrkan skulle ha gått med på detta ”bibliska” skulle den ha förlorat den grund som den stor på.

Det bibliska och rätta svaret består i frågan om Jesu gudom inte av enskilda citat utan av den lära som bibeln som helhet undervisar. För att bäst kunna beskriva att Sonen inte är skapad, bekände man att ”Sonen var född av Fadern”. Det innebär inte att Sonen föddes på samma sätt som människor föder varandra, utan är endast det bästa sättet att beskriva den lära som finns i bibeln med ett språk som vi kan förstå.

Bibeln själv visar genomgående att: ”vi tror på bibeln” räcker inte som enda bekännelsen. En av orsakerna till detta är att också de som motsätter sig Gud och hans sanning citerar också skriften flytande (Matt. 4). Guds tilltal kräver samtidigt alltid en svarende gemenskap.

Jesus frågar lärjungarna: ”vem säger ni att jag är?” (Matt. 16). Jesu svar till Petrus (”salig är du Jonas son”) visar att det är Guds vilja att hans församling inte bekänner sig till ”bara bibeln” utan klart formulerar ett svar på frågan: ”vem är jag?” Alltså med andra ord

att kyrkan bekänner sig till vad bibeln lär (det vill säga dess rätt tolkade innehåll). I kyrkan liv genom historien har en sådan här bekännelse skett enligt samma mönster som Petrus och lärjungarnas svar till Jesu frågan. På vissa frågor svarar kyrkan sitt *ja* (du är Messias, den levande Gudens son) och till andra sitt *nej* (du är inte Elia, Jona eller någon annan av profeterna). Kyrkan svarar än idag utgående från skriften sitt ”Ja” och ”Nej” på alla frågor den möter.

Regeln är att den som tolkar bibeln rätt har sanningen, inte bara den som har texten som sådan. Den Helige Ande ger lärare som har tolkningens gåva till sin kyrka och så undervisar han den. Men Anden ger inte bara tolkningen utan också förståelsens gåva till sin kyrka, så att de troende kan förstå vad som är sanning och vad som är lögn. Den som har förståelsens gåva kan kanske inte alltid tolka

allt, men känner igen den rätta läran. Så kan också de som själva inte alltid kan förklara allt hitta rätt.

I en av våra psalmboks psalmer sjunger vi orden: *Sin enda grund har kyrkan i Kristus, Frälsaren. Hon är Guds egen byggnad, den nya skapelsen. Hon var den Kristus sökte med evangelium, den brud han återlöste från världen med sitt blod. Fast spridd i många länder är kyrkan endast en och har en enda Herre och en bekännelse. Av vatten född och Ande till ett och samma hopp hon går till lösteslandet med samma resekost.*

Artikeln om ekumenik fortsätter i nästa nummer av Helgedomens Lampa. I den andra delen av denna artikel behandlas bland annat målet för all ekumenik, nämligen nattvardsgemenskap (nattvarden som enhetens sakrament) och nyttan av en rätt slags ekumenik.

KUKA MÄ OON?

≡ EERO PIHLAVA

Sininen elefantti. Jukka yritti niipistää itseensä, mutta ei saanut raajojansa tottelemaan. Sininen elefantti. Olin odottanut Pietaria portilla ja sitä Nasaretilaista, jonka syliin saisin elämän karikkojen jälkeen käpertyä. Kaiken vastaus on sininen elefantti. Seitsemän kättä ja kolme silmää aivan kuin Bangkokin hindutemppelein maalauksissa. Jukka yritti huutaa, mutta hän oli lamaantunut niinkuin painajaisuudessa. Sininen elefantti. Onkohan se oranssilta mustekalalta näyttävä olento tuolla nurkan takana. Voiko täältä juosta pakoon tai edes piiloutua tuolta ihrapallolta?

Jukka oli tehnyt elämäntyönsä merimieskirkon pastorina Bangkokissa ja Lontoossa. Isä oli omistanut autokor-

pohtimiseen taipuvaiselle Jukalle mieleinen aine. Ajatus tuonpuoleista kiehotoi, elämän alkuperän selitykset ehkä vielä enemmän. Elämäkatsomustiedon sijasta Jukka oli lukiossa päättänyt valita luterilaisen oman uskonnon opetuksen. Vanhemmille kävi kaikki. Itä-Helsingin lukiossa tarjolla oli myös roomalais-katolisten ja ortodoksien oman uskonnon opetusta. Mutta vain luterilaiset olivat kuin Jukan koti. Oli suuret rakennukset, avoimuutta, etäisyyttä ja valinnanvapaus kaikessa.

Sininen elefantti seisoi edelleen Jukan edessä. Olennon kädet pyörivät kuin sirkuksen onnenpyörä. Silmät tuntuivat sokaistuvan norsun hohkateissa taivaansinisinä pallona. *Tuon ihrakasan syliin et sitten käperry vaikka*

kohtia ihmisiin. Niitä Jukka oli koko elämänsä kaivannut. Uransa aikana Jukka oli agnostikkoilloissa alustanut aiheesta ”miksi kaste ei pelasta?”, kokeillut kivikirkossa homouden demonien poisajamista ja järjestänyt ulkomailla toimintaa koti-ikävää poteville suomalaisille. Jukkaa oli huvittanut, kun hänet oli valittu monipuolisuutensa ansiosta edustamaan kirkkoa ekumeeniseen neuvostoon. Hän laati neuvostossa yhteistä julistusta sakramenteista, vaikka ei koskaan ollut tiennyt ketä hän edustaa, kuka on Jumala ja missä hänet voi kohdata. Paras oli edustaa omana itsenään.

PAM! Jukka hypähti pystyyn kuin pelästynyt gepardi. ”Ääh minä elän,” Jukka huusi. Postinkantaja oli liukastunut portaissa ja rysähtänyt sadalla kilolla pastorin kotioveen. Se oli unta. Hikipisaroiden vielä valuessa Jukan otsalla, hän otti herätyskelloksi asetetun kännykkänsä pöydältä. P:n kohdalta Piispa ja vihreää luuria.

– Kuka mä oon?, Jukka huusi piispan vastatessa.

– Mä en halua sinistä elefanttia, ymmärrätkö? Tahdon tietää kuka mä oon ja mitä sanoa Jumalasta keskiviikkona.

– Kuka on puhelimessa?, piispa hetken hiljaisuuden jälkeen kysyi.

– Jukka Matila, puhuimme viime viikolla, edustan meitä ekumeenisessa neuvostossa.

– Aah, Jukka, yhtä yllättävä kuin ennenkin. Nopeasti ajatellen, elämä on polku, jota kuljemme. Voimme käydä sitä rohkeasti eteenpäin ja etsiä yhdessä vastauksia. Ehkä vastaus on sininen elefantti, ehkä ei. Ole rohkealla mielellä.

” – *Kuka mä oon?, Jukka huusi piispan vastatessa.*
– *Mä en halua sinistä elefanttia, ymmärrätkö? Tahdon tietää kuka mä oon ja mitä sanoa Jumalasta keskiviikkona.*

jaamon. Perheen kanssa vietetty aika oli kulunut isältä pääosin nukkuen. Yritys vaati veronsa. Äiti oli Jukan isä. Tai ainakin hän oli pyrkinyt koko elämänsä sovittamaan isän poissaoloa Jukalle. Hän oli opintojensa jälkeen valinnut kotityön. Pöytälaatikon tarotkorttien ja outojen puhelinkeskustelujen mysteeri oli ratkennut googlettamalla. Äiti oli perheen hyvinvoinnin tähden tietäjä. Lapsuuden koti oli ollut avoin ja lämmin. Ainoan lapsen mielestä ilmapiiri oli hieman harmaa puhumattomuuden tähden.

Teini-ikäisenä Jukka oli innostunut lukemisesta. Hän luki mitä vanhempiansa kirjahyllystä löysi, rallin historiasta rajatiedon tajunnanvirtaan. Koulun uskonnon opetus oli myös

juoksisit iäisyyden sitä pakoon, Jukka sanoi itselleen. Elämän koettelemukset olivat pientä tämän rinnalla. Eikö elämä ollut jo tarpeeksi sekaista ja vaativaa. En tiedä edes mihin silmään minä katsoisin tuota olentoa, Jukka tuiskaisi. Miksi kukaan ei kertonut? Koko elämä oli ollut yhtä etsimistä ja nyt kysymysmerkin fonttikoko oli kasvanut kolminumeroiseksi.

Jukan tie kulki merimieskirkon pastoriksi matkustelun ja ihmisläheisen työn perässä. Kotoa Alfamerin korjausoppaat ja tarot-kortit, kirjastosta ja kavereilta elämäkatsomus, uskontotieteen luennoilta suunta kohti kirkkoa. Seurakunta oli tarjonnut varman työpaikan, mahdollisuuden nähdä maailma ja ennen kaikkea kiinne-

Ja tehköt he minulle pyhäkön asukseni heidän keskellään.

2. Moos. 25:8

Israelin kansa oli johdattu pois Egyptin orjuudesta Punaisenmeren halki erämaahan. Jumala huolehti, mutta oli etäinen ja pilvipatsaassa mystinen. Siinäin vuorella kansa oli kohdannut Pyhän Jumalan, mutta eivät olleet saaneet lupaa lähestyä häntä. Kansan sijaan Mooses oli lähetetty välimieheksi kansan ja Jumalan välille.

Siinäin ukkosten ja paksun pilven hälvettyä kansa sai Jumalalta ilmoituksen "Ja tehköt he minulle pyhäkön...". Ihmeelliseksi sanoman teki sen jatko, "asukseni heidän keskellään". Jumala ei tahtonut jäädä etäiseksi, vaan Hän tahtoi tulla kansansa keskelle. Hän tahtoi pystyttää itselleen asumuksen nurisevan ja synteihinsä hukkuvan kansan keskelle. Vuoren juurella oli käynyt selväksi, että syntiinlangenneen kansan suora kohtaaminen Jumalan kanssa ei tulisi kysymykseen. Tämä ei kuitenkaan estänyt Jumalaa kurottautumasta kansansa puoleen. Jumala tahtoi tulla luomansa ihmisen luokse.

Niin rakennettiin pyhäkkö, jota kutsuttiin ilmestysmajaksi. Majassa ja sen kautta Jumala tahtoi kohdata ihmisen. Herra tahtoi jättää kunnian ja kirkkauden ja tulla oman kansansa keskelle. Inhimillisesti katsottuna tämä rakennelma oli kaunis, mutta se oli silti vain maja, johon maailman kaikkeuden Luoja asettui asumaan. Sen sisällä, esiripun takana oli kaikkein pyhin, jonka taakse edes seitsemänhaaraisen lampun suoma valo ei yltänyt. Kaikkein pyhimässä oli Jumala, tutkimattomana, ihmeellisenä ja salassa vaikuttavana. Eikä missään muualla voitu Herraa kohdata kuin tässä yhdessä paikassa.

Ilmestysmajaa voisi kutsua myös seurustelun tai seurakunnan majaksi. Sen luona niin yksittäinen ihminen kuin seurakunta kohtasi Jumalan ja kuuli hänen äänensä. Nuoret, vanhat, suuret ja pienet – kaikkia ihmisiä tämä maja olemassaolollaan kutsui Jumalan luo ja Hänen yhteyteensä. Ilmestysmaja oli Jumalan kohtaamisen lisäksi myös sovituksen paikka. Ylipappi sai yhtenä päivänä vuodessa käydä kaikkein pyhimpään viemään sovituksen uhriveren kaikkein pyhimässä olevan liitonarkin kannelle, armoistuimelle. Tuolloin ylipapin pirsrottama uhriveri piirsi ristin lain vaatimusten ylle.

Vanhan liiton aikana Jumala tahtoi kutsua ja seurustella ihmisen kanssa ilmestysmajassa. Ei ollut muuta paikkaa. Tuossa esikuvassa oli vain tulevan hyvän varjo. Apostoli Johannes kirjoittaa evankeliumissaan, "ja Sana tuli lihaksi ja asui meidän keskellämme". Sana asua, viittaa kreikassa myös teltaan ja voitaisiin kääntää, "Ja sana tuli lihaksi ja telttaili meidän keskellämme". Jumala ei tahtonut jäädä etäiseksi sivustakatsojaksi ihmisten elämään vaan kurottautui yli synnin aiheuttaman kuilun ihmisten luokse. Jeesuksessa Kristuksessa Jumala laskeutui alas taivaasta ja tuli asumaan ihmisten keskelle. Jeesus Kristus on todellisesti kirkolle se, mitä ilmestysmaja edusti vanhan liiton Israelille. Vanhan liiton uhripalvelus oli tulevan hyvän varjoa. Me emme enää elää varjossa, vaan meille loistaa armon aurinko täydeltä terältä.

Jeesuksessa Kristuksessa Jumala tahtoo kohdata meidät. Hänen sanassaan me kuulemme Isän äänen. "Joka on nähnyt minut, on nähnyt Isän," kuuli Filippus. Samat sanat koskevat myös meitä niin yksilöinä kuin seurakuntanakin. Jeesus Kristus on Jumalan kohtaamisen ja sovituksen paikka. Hänen kauttaan ja Hänessä meidän ja Jumalan välinen repeämä on kurottu umpeen. Tämä oli ja on Jumalan tahto. Me emme kulje elämämme erämaissa ilman Jumalaa, vaan Jumala Jeesuksessa Kristuksessa telttaillee meidän keskellämme.

Jouni Anttila

NUORI PERHE NUORESSA SEURAKUNNASSA VANHAN KRISTILLISYYDEN MAILLA

ANSI SIMOJOKI

Aamoksen seurakunnan syntä alettiin valmistaa kesälä 2009 pidetyllä Saariston suvimessulla Uudessakaupungissa. Alkuun lähdettiin vuotta myöhemmin perustamalla ensin Vakka-Suomen luterilainen jumalanpalvelusyhdistys, joka toimii itsenäisenä mutta läheisesti Luther-Säätiön kanssa. Laitilan seurakunta antoi käyttöön Laesaaren kauliin siunauskappelin, jossa seurakunta on kasvanut ja vahvistunut Jumalan Pyhän sanan ääressä. Yhdistyksenä seurakunta odotti Lähetysliiton perustamista, johon liitettiin Aamoksen seurakuntana.

Aivan alusta lähtien Henri ja Heljä Saloma perheineen ovat olleet aktiivisina mukana. Heljä on tekstiilialan artonomi koulutukseltaan ja toimii tällä hetkellä Laitilan käsityökeskuksen neuvojana. Hän opettaa käsityökoulussa mm. kutomista ja monenlaista käsillä tekemistä kaikenikäisille. Aktiivinen toiminta seurakunnassa ei ole Heljälle suinkaan vierasta. Hän on toiminut Laitilan seurakunnassa jo 12 vuotta pyhäkoulunopettajana. Säännöllinen pyhäkoulunpito jatkuu myös päiväkodissa. Hyvän pohjan työlleen hän on saanut jo kotonaan. Vanhempinsa ja sisarustensa kanssa on jo lapsuudesta asti käyty ahkerasti kirkossa, rukoilevaisten seuroissa ja SLEY:n tilaisuuksissa.

Henri on koulutukseltaan sähköasentaja, mutta toimen

miehenä on opetellut monipuolisesti rakentamisen taitoja, siitä kertoo vaikkavasti hänen leipätyönsä itsenäisenä rakennusalan yrittäjänä. Vain lattiat, muuraukset ja putkityöt hän jättää toisten hoitoon. Työn vastapainona toimivat lennökkikerho ja kalastus.

JUUREVA HENGELLINEN POHJA

Henrillä on kotoa Eurajoelta vahva rukoilevaistausta. Henrin isoisä kuului liikkeen arvostettuihin, syvällisiin seurapuhujiin, jota yhä seuroissa siteerataan. Lapsuudessa kirkkoon mentiin, kun ne toimitettiin vanhan käsikirjan mukaan. Seuroissa käytiin myös ahkerasti.

– Rukoilevaisten nuortenilloissa aloimme käydä heti kun siihen ikään tultiin, Henri kertoo. Siellä tutustuimme toisiimme. Ajokortin saatuaani kävimme myös Satakunnan sakissa.

Niissä joukoissa seurustelumme alkoi.

Nyt perheenä Henri ja Heljä käyvät lähinnä rukoilevaisten, Luther-säätiön ja SLEY:n jumalanpalveluksissa. Muita vaihtoehtoja ei oikein olekaan.

– Laesaari on lisäksi meitä niin lähellä, että sinne on helppo perheenä tulla.

– On hienoa, että nyt voi joka sunnuntai mennä messuun. Sunnuntai ei tunnu sunnuntailta, jos ollaan vain kotona. Aamoksen seurakunnan myötä kirkossakäyntimme onkin lisääntynyt, Heljä jatkaa.

Vaikka lapset Saana (12), Joonas (10) ja Jeremia (7) kaipaisivat enemmän omanikäisiä Laesaaren kappeliin, Rauman Pyhän Marian seurakuntaan kun siirtyi suurin osa ikätovereista, tulevat hekin silti yhä mielellään messuun.

– Toimin Aamoksen seurakunnan pyhäkoulusihteerinä, Heljä kertoo. Kun valmistelen pyhäkoulua, se auttaa myös minua kun luen enemmän Jeesuksesta ja joudun miettimään, miten sen pyhän tekstin selitän lapsille.

– Minä olen saanut luottamustehdävän, kun minut on valittu johtokuntaan. Yritän siinä kantaa korteni yhteiseen kekkoon. Puhujaa minusta, käytännön miehestä, ei saisi vaikka voissa paistaisi, Henri naurahtaa.

Kristinusko on ollut sekä Eurajoella että täällä Laitilassa jo yli tuhat vuotta. Miltä teistä tulevaisuus näyttää?

– Kyllä maar se huonompaan päin menee. Kun ajattelee yleistä kristillisyyttä, niin kaikki käy. Mikä kristillisyyteen liittyy, niin ne halutaan pistää pois. Lopuksi Henri vielä toteaa:

”Ei kannata muurehtia huomista päivää”.

